

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuravnavljena pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Nekaj zanimivosti iz zbornice.

Dunaj, 26. oktobra.

Nenavadno mirno se je sukalo danes življenje v dunajski zbornici. Vse je vedelo, da bo govoril danes finančni minister Bilinski, da bo povedal, kako velik je primanjkljaj v proračunu in da bo napovedal nove davke. Povoda dovolj, za razburjenje, za razburjenje. Pa kdo bi se razburjal! V klubih se je lepo razgovarjalo, mirno in prijetno, samo v »nemško-nacionalni zvezi« je bilo nekaj bolj živahno, skoraj burno, kolikor se da izpoznati iz komunikacije, ki so ga izdali. Ministru dr. Schreinerju so takole sub rosa nekaj očitali, da njegovo politično postopanje ni popolnoma pravilno, ali kakor pravi Nemec »einwandfrei«. Pravzaprav je bil danes v ospredju minister Schreiner. Njegovo interesantno delovanje zadnjega časa je vzbudilo med poslanci, ki poznajo tovariša ministra, toliko pozornosti, da so pustili v nemar Bilinskijev finančni eksperiment, deputacije galskih židov v umazanih kafižih in deputacije »werkelmanov«, ki so danes lazili okrog ministrov.

Takoj začetkom seje zakliče poslanec dr. Korošec: »Došle so zopet nove brzajavke za dr. Schreinerja! Kje je Schreiner!« To je vzbudilo našega prijatelja Choca, da je zaklical: »Kdo bo plačal naročene brzajavke min. Schreinerja? Ali pojde na račun deficita?« Tako je prišlo v zbornico veselo razpoloženje. Da! Minister Schreiner in brzajavke! O tej stvari je letošnje pomladi v zbornici zelo živahno pripovedoval celo povest češki poslanec dr. Stransky, ki je poslanecem pripovedoval vrlo zanimivo, kako je poslanec dr. Schreiner meseca novembra ob rekonstrukciji kabineta naročil cele kope brzajavk od nemško-čeških organizacij, ki so vse zahtevale, da postane Schreiner nemški minister.

In ko je bilo dovolj brzajavk, je šel ž njimi k ministrskemu predsedniku, vrgel jih na mizo in rekel: »Ekselencija, vse te brzajavke zahtevajo, da me imenujete za ministra. Imenujte me!« Bienenrth, ki je imel izbranega že drugega moža, ga je zavrnil, da brzajavke zanj niso merodajne, pač pa, da je merodajno mnenje načelnika nemške zveze dr. Sylvestra. Dr. Schreiner je šel na to z brzajavkami za njim, ker ga pa ni bilo več na stanovanju, in se je bil napotil na kolodvor, se je dr. Schreiner peljal v kočiji za njim. In dasi

se je bil dr. Sylvester že odpeljal, je vendar že zvečer dobil Bienenrth brzajavko od njega, da sme imenovati Schreinerja za ministra. Na kak način je bil prisilil dr. Schreiner dr. Sylvestra, dr. Stransky ni povedal, dejstvo je, da je dr. Schreiner postal nemški minister krajan. In ta na tako čeden način pridobljena čast ki tudi precej nese, je Schreinerju seveda silno všeč, in on je istega mnenja, kakor so še nekateri drugi ministri, da je veliko bolj pametno, ako gre parlament narazen, kakor da bi šlo ministrstvo. In zaradi tega je vpriporil zopet nekaj čednega!

Zadnje dni so začeli pisati časniki, da se pripravlja koalicijsko ministrstvo, in da Celi brezpogojno zahtevajo, da gresta iz kabineta Schreiner in Hohenburger. Najbolj so se tem vestem čudili Celi, ki takih postulatov stavili niso in sploh kakih obveznih razgovorov v tem oziru ni bilo. To je kaka dva dni šlo po vseh časnikih, ob enem pa so nemški žurnalisti odklanjali tako koalicijo, v kateri ne bi bilo mesta za Schreinerja in Hohenburgerja. Mogoče je, da bi bil Schreiner, ki je to začel trositi in razširati po zakonitih listih, dosegel svoj cilj, ako bi ne šel predaleč in bi zopet ne segel po brzajavkah, s katerimi si je že enkrat pomagal na konja. Sinočni in današnji jutranji listi pa prinašajo zopet brzajavke nemških političskih organizacij iz Češke, v katerih se z ogorčenjem zavračajo zahteve Čelov, ki hočejo, da se biser kabineta, minister Schreiner, odstrani. In kar naenkrat so zborovali uredniki nemško-radikalnih listov s Češkega, ki brzajavno protestirajo proti odstranitvi dr. Schreinerja. Interesantno pa je, da se take brzajavke pošiljajo poslancu Pergeltu, o katerem se govori, da postane naslednik Schreinerjev. Na prvi pogled se vidi, da je vso to akcijo vpriporil Schreiner sam. Večina zbornice se krohoče in dela dovite, a Nemcev, njegovih somišljenikov, je sram. Mislim, da sem vam dovolj napisal o Schreinerju, da imate že nekaj pojma, na kak način se lahko »dela« zase. Nemški radikali sploh danes nimajo sreče. Dr. Ellenbogen je neusmiljeno raztrgal hudega kričarja poslanca Croya, ki je tudi zlorabil svoje poslanstvo v to, da je postal nadrevident pri sev. železnici par dni prej, predno je postala državna last, dasi ni bil v njeni službi. Vidite, to je senzacija dneva.

Vi seveda želite vedeti, kaka je situacija v parlamentu. Ko bi vam mogel povedati! Parlament je danes prava idila, da si lepšega in mirnejšega zborovanja želeli ne morete. A sicer? Glabinski pravijo, da kolne Schreinerja in išče prilike za posredovanje med Nemci in Slovani. Nekaj visi

v zraku! Pri konstituiranju odsekov so se našli Nemci in socialni demokratje in so Slovane majorizirali.

Državni zbor.

Dunaj, 26. oktobra.

Državni proračun.

Začetkom današnje seje je finančni minister dr. Bilinski predložil zbornici drž. proračun za l. 1910. Kar se ni zgodilo že desetletja, s tem nas je iznenadil finančni minister. Proračun izkaže primanjkljaja — 42,042.736 kron. Ni še dolgo, ko se je bahal bivši finančni minister dr. Korytowski, da je računski zaključek za l. 1906. izkazal prebitka 146 milijonov. In sedaj kar nad 42 milijonov primanjkljaja! Neka židovska žvirca je včeraj trdila, da je zadnja obstrukcija provzročila ta primanjkljaj. In je mnogo takih oslov, ki to verujejo. Opozarjamo samo na tekmo skoraj vseh strank, ki so se za Beckove vlade pehali in davili za slavošpeve raznih kruhoborcev. Izpraznili so do dna državne blagajne in rdeči svinčnik sekcij-skega šefa dr. Gugla je iz ravnotežja spravil bilanco. Državni dohodki so proračunjeni na 2,649.456.741 kron, izdatki pa so višji za 42 milijonov. Ni pa vračunjeno državno posojilo v znesku 109 milijonov za železnice in druge nujne potrebeščine. Prvotni proračun je izkazal celo 294 milijonov primanjkljaja. Črtalnik pa je znižal to ogromno svoto na okroglih 42 milijonov.

In kako hoče finančna uprava pokriti ta nedostatek? Prvo sredstvo je višja žganjarina, in sicer od 90 na 140 K od hektolitra. Dohodki bi se pomnožili za 35 milijonov, od katerih bi dežele dobile 20 milijonov.

Dalje hoče vlada zvišati davek od dedščin in daril. Ti novi dohodki bi donašali državi 10 milijonov. Zvišala pa se bo tudi osebna dohodarina od dohodkov, ki presegajo 20.000 kron. Zvišati hoče Bilinski tudi davek od dividend delniških društev.

Nov davek pa bi bil od mineralnih vod, ki bi donašali štiri milijone na leto. Bilinski je naznanil tudi nov davek od vžigalic, ki bi državi nesle nad 15 milijonov.

Koncem svojega govora minister pozivlja zbornico, naj mu dovoli nove davke, ker sicer bi se morali črtati izdatki za razne stavbe in investicije. Država potrebuje novih virov, da pokrije nedostatek v državnem gospodarstvu in more tudi deželam priskočiti na pomoč. — Vlada hoče torej opozicijskim strankam postaviti nož na vrat. Vlada je čakala do

zadnjega časa s svojim finančnim načrtom, češ: »Kavka žri ali pa pogini!« To je zlobnost. Neumnost pa je, ako židovska klepetulja »N. FR. PR.« hoče preprečiti novo koalicijo in parlamentarno vlado, sklicevaje se na primanjkljaj v državnem proračunu. Židinja trdi namreč, da je slab gospodarstvo bivše koalicije pod vodstvom barona Becka izpraznilo državne blagajne. A če je kaj istine na tem, potem niso bile krive stranke, ampak vlada, ki je imela ključ v rokah.

Po naši sodbi pa je ravno primanjkljaj eden onih razlogov, ki govore za koalicijo. Kako pa naj vlada dobi večino za nove davke? Stranke, ki bodo glasovale za vladni finančni načrt, bodo hotele imeti tudi besedo pri vladni mizi. Sedanja vlada pa gotovo ne dobi večine za višje davke, četudi preti, da inace izstrada dežele. S § 14. pa se vlada ne boče drznila zvišati gori navedenih davkov.

Schreiner v precepu.

Ni še pozabljeno, na kak lep način je dr. Schreiner postal nemški minister-rojak. Baron Bienenrth si je izbral poslanca dr. Pergelta. Dr. Schreiner pa je nakuril razna nemška društva na Češkem, da so ga z brzajavkami vsilila baronu Bienenrthu. Sedaj pa, ko se za kulisami kuha nova koalicija, dr. Schreiner nima mirnih noči. Spravil je na noge skoraj vse zakotne lističe, okrajne zastope in druge korporacije, da baronu Bienenrthu izražajo nevoľjo in stud proti novi koaliciji. Dr. Schreiner je po svoji sodbi postal nemška posest, ki je nemške stranke ne smejo dati iz rok. Mnogim nemškim poslancem se gabi taka smola, kakor je dr. Schreiner. Javna tajnost je, da ravno dr. Schreiner vedno in povsod kali vodo in baronu Bienenrthu dela neprijetnosti. Zato je opravičeno klicati danes začetkom seje poslanec Fresl: »Dr. Schreiner, kdo pa plačuje brzajavke?«

Draginja živil.

Zbornica je danes pričela razpravo o treh nujnih predlogih, ki pozivljajo vlado, naj stori primerne korake proti neznosni draginji živil. Vseh nujnih predlogov je 16. Ti tvorijo kulise, za katerimi se vrše pogajanja strank, ali in kako je mogoča nova koalicija strank.

LISTEK.

Onkraj Gorjancev.

(Dalje.)

Tako skrbi župan Macele, da ne bi ljudstvo trpelo škode in ne obubožalo. Saj gledajo ljudje namesto v cerkev v oštarijo in tako bo napredovalo gospodarsko in kulturno!

V župnišču Podzemlju sem se mudil tako kratko, samo da sem se nekoliko okrepčal in odpočil in za največjo silo osnažil. Potem sem pa vzel nekaj reči, katere sem imel shranjene pri gospodu kaplanu, sedel na kolo in se odpeljal, dasi ravno so me z vso silo pridrževali, da bi ostal pri njih.

Med tem se je stemnilo popolnoma in pooblačilo. Pot, že sama na sebi slaba, je bila že vsa razmočena in polna luž. Dež je vedno rosil in vmes se je bliskalo in grmelo. Poleg tega mi je bila pot popolnoma neznana, da sem moral od časa do časa prizgati žveplenko in pogledati na zemljevid, če greim prav. V temi sem razločeval pot samo po lužah, ki so se svetile na cesti. Včasih sem silno odletel ob jarek ali kamen ob cesti, če je prišel klanec, sem spoznal samo po tem, kako je teklo kolo. Luči namreč nisem imel nobene. Vo-

zil sem z vso silo, kar se mi je dalo naglo, samo da pridem hitreje naprej. Ako bi se izpodtaknil in padel ter ponesrečil, bi moral pač ležati tu najmanj do jutra, ko bi šli ljudje k maši.

Toda šlo je vse po sreči. Tam za Uranoviči je postajala cesta boljša. Tudi vreme se je nekoliko zvedrilo in cesta se je spuščala navzdol. Slednjič srečam na cesti nekaj fantov ter jih vprašam, kako daleč je še do Črnomlja?

»Peš četrť ure,« mi odgovoré.

Nato pričnem voziti bolj počasi ter upiram pogled na obe strani v gluho noč, da bi ne zgrešil Črnomlja in se skozi njega ne odpeljal dalje. Ranjki »Jurij s pušo« je namreč pisal, da v Črnomlju samo takrat luči prižgo, kadar luna mrkne. Lahko bi torej šel skozi, ne da bi ga opazil, dasiravno še ni bila pozna noč.

Ko sem zagledal ob cesti nekaj hiš, sem mislil, da je to ves Črnomelj, in sem vprašal nekega možaka, ki je stal na cesti, kje je župnišče? — Rekel mi je, da še daleč, ter se mi je ponudil, da pokaže pot.

Kako sem se začudil, ko je prihajato vedno več hiš in vedno lepše in vsa okna razsvetljena.

»Torej poznajo tudi v Črnomlju luči!« sem vzkliznil, »in je celo »Jurij s pušo« lagal!«

Gospodje duhovniki v Črnomlju so sedeli ravno pri večerji in stariši so bili pri njih, ko sem vstopil. Bilo jim je naznájeno, da pridem, a me menda že niso več pričakovali. Ker sem bil v resnici zdelan do skrajnosti, ves moker, blaten, truden in lačen, je bilo dela, predno so me zopet spravili na normalno stališče. Najbolj se je zame zavzela stara češka »maminka« gospoda župnika Kubineka, ki res ni vedla, kako bi mi bolje postregla. Prinesla je perilo in obleko svojega sina, vse, kar je mislila, da bi bilo zame dobro, postregla mi z večerjo in me ves čas pomilovala.

Ljubezni »maminke« res še sedaj ne morem pozabiti in ji bom do konca hvaležen. Žalibog ji najbrže ne bom nikdar mogel povrniti njene prijaznosti in dobrote.

(Dalje.)

Nové ljudske igre.

Zbirka ljudskih iger, 9. snopič, izdala in založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, cena 80 vin., obsega: 1. »Na betlehemske poljanah.« Samo moške vloge. Prav ljubezni igra. Sicer kratka, pa temboj pristrčna. Naj bi jo uprizorila vsa naša društva o božičnih praznikih povsod, kjer je še niso! Saj nam tako nedostaja dobrih božičnih iger. In ta

je izmed dobrih gotovo ena najboljših. Vsa milina svete božične noči bo ob nji prešlinla gledalce. — 2. »Kazen ne izostane.« Samo moške vloge. Pošten, veren odvetnik, ki mu je ležeče na tem, da pomore zatirani pravici do veljave. (Str. 39.) Tudi s te stranj je treba živo poučiti ljudstvo v naših pesimističnih časih, ko je premnog zatiranec mnenja, da je pravica in poštenost že izmrla in ž njo previdnost božja. Nič pri tem ne škodi, če je igra nekoliko razburljiva. Brez bolečin se ne ozdravi nobena rana in brez bridkosti ne izravna nobena krivica. 3. »O četova kletev.« Samo moške vloge. »Moja domovina je tam, kjer se mi dobro godi.« Ta igra zahteva že bolj izvežbane igralce in — radi tujeja miljeja — tudi bolj izobraženo občinstvo. Kaže pretresljiv dogodek iz davne španske zgodovine: usodo in boje od očeta prokletega mladega plemiča, ki se je izneveril Bogu in domovini. Ni dvoma, da bo začrtala igra globok vtis, kjer se bo igrala s čuvstvom. Tudi šaljivih prizorov ne manjka. 4. »Čašica kave.« Samo ženske vloge. Izvrstno pogojena veselogra, namenjena zlasti za naše igralke — pričetnice. Njena prednost je v tem, da ne stavi posebnih zahtev niti za oder niti za igralne moči. Priporočajo jo pa najbolj dejstvo, da se je z uspehom igrala na naših naprimitivnejših odrih in se je povsod priljubila.

čilo vojaškemu erarju. — Nadalje naznanja, da je dobil ravnatelj mestnega liceja za šolsko leto 1909/10 dopust. Občina mora plačati Macherju suplenta, kar bo stalo do 2000 kron. Župan izjavi, da je glede na ta nenavadni čin že storil potrebne korake. — Kranjski deželni odbor, kakor končno izvaja župan, že dolgo pritiska občino, naj napravi trotoar pred novo brambovsko vojašnico. Ne moremo se več izmuzati, ker je zagrozil deželni odbor, da izprazni vojašnico. Delo se takoj prične. Stalo bo 7000 kron. Na županov predlog se odda to delo Feliks Tomanu. — V komisijo za polaganje plinovitih cevi se na predlog občinskega svetnika Lenčeta izvolila Franchetti in Lenček mesto odstopivših občinskih svetnikov Šubica in Hanuša.

Nakup Bernekerjevih zrtv.

Župan izvaja, da se je obrnil Jakopič na občino, naj kupi kaka dela iz umetniške razstave. Čakal sem, da kupi kaj naučno ministrstvo. Znano mi je, da je zaupnik naučnega ministrstva, ki si je ogledal razstavo, bil po njej navdušen. A ker se ni došel na Dunaj, še ni predložil predloga o nakupu umetnin. Zdi se mi potrebno, da že prej kaj storimo, kakor naučno ministrstvo. Odločil sem se na nasvet magistratnega svetnika dr. Zarnika, ki mi je poleg ravnatelja Šubica svetnik v umetniških zadevah, da kupi skupino Bernekerjeve žrtve za 2500 kron. Vsota naj se izplača umetniku v treh obrokih: letos, leta 1910 in leta 1911. — Obvelja.

Čakalnice ob električni železnici.

Dr. Švigelj nujno predlaga, naj se zahteva od »Družbe malih železnic«, da napravi čakalnice, in sicer na Glavnem trgu, St. Jakoba trgu, pri Sv. Petru, »Evropi« in koncem Zaloške ceste. — Likozar želi, naj bi se napravila vsaj ena čakalnica tudi na Karlovski cesti. — Župan: Po mojem mnenju ni mogoče. Kje boste dobili prostor? — Likozar: Pri Koslerjevi villi je čisto dosti prostora. Saj je hiša noter pomaknjena. — Župan: Popolnoma nemogoče. Ali jo hočete postaviti na trotoar. Svarim pred takimi lahkomišljenimi predlogi. — Predlagatelj dr. Švigelj: Naj bi se postavila ena čakalnica kje na Karlovski ali Dolenjski cesti, se bo že dobil prostor. — Župan: Pred takimi negotovimi predlogi bi zelo svaril. — Pri glasovanju se odkloni Likozarjev predlog, obvelja Švigeljev prvotni predlog.

Oddaja del za razširjavo vodovoda.

Poroča inženjer Čuha, ki izvaja, da je prvi del programa o razširjanju vodovoda izveden. Zdaj se morajo izvesti dela drugega dela programa. Povečati se mora zajemalnice v Klečah. Oba stroja vedno črpata vodo. Brez rezerve ne gre. Napraviti se mora nov vodnjak, 22 metrov globok, 6,5 metrov širok. Potrebni sta dve črpalni, parni stroj z 10 atmosferami, novo poslopje, strojnica, nada je poslopje za stanovanje, kopel, stranišče. Za zdaj naj se odda naprava vodnjaka tvrdki Pittel & Brausewetter za 52.550 kron. Ostali dve ponudnici sta ponujali za delo 68, oziroma 69 tisoč kron. — Predlogi obveljajo.

Fundovanje poslopij nove obrtne šole.

Poroča stavbni svetnik Duffe, ki izvaja, da zahtevajo tla drugačno fundovanje poslopija obrtne šole, kakor se je prvotno mislilo. Predlaga fundiranje z razširjanjem fundamentov. Delo naj se odda tvrdki Fr. Supančič za 20 kron per m², skupna vsota bo znašala približno 84.152 kron.

Direktorij mestne zastaviljavnice.

Na predlog dr. Šviglja se izvolijo v direktorij mestne zastaviljavnice poleg župana načelnika: Franchetti, Kozak, Primožič, Vidmar, Gorše.

Nakup pravniskih knjig za mestno knjižnico.

Župan Hribar zapusti posvetovalnico. Predseduje podžupan dr. Tavčar, Dr. Švi-

gelj prečita županov dopis, ki priporoča, naj bi nakupila občina iz knjižnice rajnega dr. Ivana Milana Hribarja za mestno knjižnico pravniske knjige. Dr. Švigelj omenja, da je imel rajnik dragocene zbirke pravniskih knjig. Predlaga, naj se udeleži dražbe svetnik dr. Zarnik. — Obvelja.

Poročila finančnega odseka.

Vzgojevalnemu in izobraževalnemu društvu »Domovina« se dovoli za l. 1909 podpora 100 kron, za leto 1910 se postavi v proračun 1000 kron. — Odboru za udeležbo vojvodinje Kranjske na mednar. lov. razstavi na Dunaju se dovoli 500 K. — 2021 K 25 li se dovoli za nabavo pohištva obrtnemu sodišču, 150 K za ostale potrebščine. Pohištvo napravi Primožič. — Odkloni se ponudbi Kanca in Šturma glede na nakup mestne parcele št. 499/2 kat. občine Spodnja Šiška. Eden je ponujal tri, drugi štiri krone. Občina zahteva za m² 6 K. — Istotako se odkloni Šabecova ponudba, ki bi rad kupil parcele 300/1 na Gradu, za katero ponuja per m² 50 vinarjev. — Na znanje se vzame poročilo o 44. žrebanju mestnega loterijskega posojila. Izžrebalo se je 600 števil. Ostalo je še 66.455 števil v kolezu. Izplačalo se je na dobitkih 68.640 K, neizplačana vsota, ker ne zahtevana, se je vložila pri mestni hranilnici na št. 71.728.

Odklonjena prošnja »Vzajemnosti«.

Odkloni se prošnja Splošne delavske zveze »Vzajemnost« za prepustitev telovadnice na eni izmed mestnih šol v društvene telovadne namene. Odklonitev se utemeljuje, ker telovadi v telovadnicah »Sokol«, oziroma učenci obrtnih nadaljevalnih šol.

Poročila klavničnega ravnateljstva.

Na predlog dr. Tavčarjev, ki poroča, se odstopi magistratu v nadaljnje polzevanje njegov dopis z ozirom na izvolitev posebne komisije petih članov za pregledovanje konfiskovanega mesa. — Z ozirom na potrebne poprave v klavnici izvaja dr. Tavčar: Deželna vlada nas priganja, da se odpravijo napake v klavnici. Klavnica je res zastarela, pretesna. Deželna vlada ima proti klavnici veliko očitkov. Hladilnica ni v dobrem stanju, v slabem stanju so svinjski hlevi, nujno potrebno je, da se popravi olinjati omet v klavnici za govejo živino, ki je bil lani napravljen, a je odpadel. Ravno to je potrebno pri ometih v mali klavnici. V spiralnici ni tlak več za rabo, potreben je ventilator za zračenje. Konfiskacijski oddelek potrebuje vodovod. Poprave so neizogibne. Stalo bo 2800 kron. Napraviti se mora, da se ustrezne deželni vladi. Stavbeni urad naj študira zaradi hladilnice. — Župan: Ker se napravijo tržnice, bo zadostovala v klavnici le mala ledenica. — Končno se odobri računski sklep mestne klavnice za leto 1908. Ker nismo dobili računskih sklepov, kakor druga leta, se ne pečemo s številkami, daši so zanimive. Opazili smo, da je dobil poročevalec uradne »Ljubljank« tiskane računske sklepe, poročevalca obeh ljubljanskih slovenskih dnevnikov pa ne, menda so poročevalci slovenskih dnevnikov postali »minderwertig« v očeh tistih, ki odločujejo, kdo da je vreden tiskanih poročil ali ne, ker ne poročata v »uradnem«, edino izveličavnem nemškem jeziku.

Računski sklepi.

Odobri se računski sklep mestnega vodovoda in o delovrški za leto 1908. Izkazuje menda 35.954 K 32 h prebitka. — Drugih števil nismo razumeli, ker je poročevalec hitro poročal, kar velja tudi o računskem sklepu in bilanci mestne elektrarne za leto 1908, pri kateri je menda uspeh ugodnejši za 8000 K.

Odklonjena prošnja »Deželne zveze za pospeševanje prometa ptujcev na Kranjskem«.

O prošnji navedenega društva za brezplačno uporabo električnega toka poroča dr. Novak. Stroški bi znašali 100 do 150 K. Prizna uspešno delo »Zveze«. Ne gre se toliko za vsoto, gre se za načelo. Predlaga, naj se prošnja odkloni. — Občinski svetnik Lenček: Kar je govoril poročevalec o društvu, je vse laskavo, a kar je glavno, prošnja je pa odklonil. Največ zasluge pri društvu ima dr. Krisper. Če smo dali za tisti namen 2500 K, bi tudi lahko dali društvu elektriko zastoj. — Končno je obveljal z neznatno večino poročevalčev predlog.

Dva samostalna predloga.

Obveljata Röhlova sledeča samostalna predloga:

1. Protestira se proti zvišanju tarifov južne železnice in izreče, naj se pospeši prezidava južnega kolodvora. — Župan ugovarja proti drugemu delu, ker nima skrbni, da južna železnica ne izvede, kar je obljubila; obveljal je predlagateljev predlog.

2. Izvede naj se kanalizacija v Gradišču od uradniške hiše.

Franchettijeva interpelacija.

Franchetti vpraša, zakaj se še niso imenovali drevoredi v Tivoli. — Župan:

Predsedniku olepševalnega odseka sem naročil, naj z imenovanji počaka, ker moramo imenovati še pred ljudskim štetjem 18 ulic in 1 trg.

Javni sledi tajna seja.

S. K. S. Z.

Iz življenja hudodelcev

Je bil naslov predavanju dr. V. Pegana, ki se je vršilo 26. t. m. v prostorih Zveze. Še nikoli dozdaj ni bila dvorana tako napolnjena poslušalcev, kakor včeraj. Bilo je občinstva iz vseh slojev.

Predavatelj je obravnaval jezik, oziroma znanstvenost jezikov, takozvane cinke. Posebnega jezika se hudodelci poslužujejo, da se pomenijo o svojih protisocialnih dejanjih in namerah in da si med seboj pomagajo. Cinki se delijo v pisnene in glasovne; zadnje rabijo navadno v zaporih (trkanje, petje). Grafični cinki se dajejo zasledovati od 15. stoletja sem; imenovali so jih takrat »Mordbrennerzeichen«. Napravljeni so bili na zidovih in križpotih. Cinki zaznamujejo posamezne osebe, stanove, splošna konvencionalna obvestila, razna hudodelstva itd. Iz teh elementov se sestavljajo celi stavki in periode. Cinki se pa zelo izpreminjajo, to pa vsled tega, ker jih oblast kmalu zasledí in razvozlja. Cinke jemljejo hudodelci celo iz nenavadnih izrazov v raznih mističnih knjigah, kabale, kolomona, »pneumatologij« itd. Imajo tudi grbe. — Zanimivi so ciganski cinki, ki so še jako primitivni in spominjajo na one, ki jih imajo še danes naturni narodi. Dočim imajo rafinirani hudodelci že tajne pisave, se cigani poslužujejo navadno znamenj naravnih stvari in predmetov: bilk, cunj, blata, palčic, zloženih kamnov itd., kar na različne načine kombinirajo. Služijo tako za življenjske potrebe kakor za zasnovno hudodelstva in obvestila protisocialnega značaja.

Predavatelj bo o tem predmetu v kratkem zopet predaval. Žel je od premnogobrojnega občinstva živahno pohvala.

Prihodnji torek, 2. novembra, predava J. K a l a n o »Jugoslovanski ideji«. Somišljeniki, posetite tudi to predavanje v kar na obilnejšem številu!

MAŽARI IN TURKI SE BRATIJO.

V Budimpešto je dospelo več mladoturkov, ki potujejo sedaj po Avstro-Ogrski. Njim na čast se je v soboto priredil v Budimpešti banket, na katerem je v svojem govoru rekel minister Košut, da so Mažari edini sorodniki Turkov v Evropi in je treba vsled tega, da žive v prijateljskih odnosih.

PROTI ČRNO-ZOLTI ZASTAVI.

»Budapesti Hirlapu« poročajo iz Segedina o neki aferi s črno-zolto zastavo: Na vojaškem transportnem vlaku je plapolala črno-zolta zastava. Vlak je neovirano prispel na postajo Algyő. Tu je pa načelnik postaje Luka izjavil, da ne pusti vlaka dalje, ako ne odstranijo črno-zolte zastave. Poveljnik čet, neki nadporočnik, se je 20 minut pogajal z načelnikom postaje, dokler ni bila končno zastava odstranjena. Luka je brzojavil sosednim postajam, naj ne dovolé, da bi plapolala na vlaku črno-zolta zastava.

RUSIJA IŠČE NOVIH POTOV ...

Francoski listi trdijo, da je po sestanku italijanskega kralja in ruskega carja trozveza veliko izgubila na moči.

»Novo Vremja« priobčuje o sestanku carja Nikolaja in italijanskega kralja člane, v katerem pravi: »Nemčija je zapustila Italijo, da ugodí Avstriji. Izvoliskemu je sedaj jako lahko razbiti trozvezo, samo da sledi politiki, kateri je cilj, da združi vse Slovane v Evropi, tako tudi one v Avstro-Ogrski, v eno samo ligo. Zveza, sklenjena na taki podlagi, bi dosegla v kratkem času veliko uspeha in bi imela za posledico uničenje trozveze in stalno zblizanje Rusije in Italije.

»Stampa« poroča, da je car Nikolaj poslal iz Bardonecchije kralju Viktorju Emanuelu sledečo brzojavko: »Zapuščam Italijo s srcem, polnim hvalečnosti Tebi in Heleni za vso Vašo dobroto, ki me je globoko ganila. Bog Vas Varuj in Vajine pri srčne otroke.«

Baje po sestanku v Italiji in po sestanku z francoskim zunanjim ministrom odgovori ruski car tudi na lastnoročno pismo turškega sultana, ki mu je bilo izročeno v Livadiji. Takrat sta imela ruski zunanji minister in turški zunanji minister pogovor, katerega uspehe Rusija plete sedaj dalje... Rusija se tudi Turčiji vedno bolj bliža. Na obzorju se kažejo zanimive zveze ...

OTVORITEV PROSTE LUKE V BARU.

Bar, 26. oktobra. V nedeljo se je izročila prosta luka Bar splošnemu prometu ter je bila oddana neki obratovalni družbi za 60 let v našem. Črnogorska vlada upa, da se bo pristanišče zelo povzdignilo v slučaju, da se gradi železniška proga Donava-Jadransko morje. Minister dela

Vukotić je izročil luko zastopnikom italijanske družbe Volpi. Pri slavnosti so bili navzoči italijanski minister-rezident baron Squitti, katoliški nadškof in srbski primas, kot tudi številni črnogorski veljaki. Govori ob tej slavnosti so bili večkrat prekinjeni s slava-klici Rusiji in so bili očitno naperjeni proti Avstro-Ogrski. Slavnost se je vršila ob priliki prihoda italijanskega poštnega parnika »Galipoli«, ki je s svojim prednjim delom prerezal trobarvni trak in se prvi usidral v prosto luko Bara. Gradnje potrebnih pristaniških priprave se bodo sedaj pospešile.

Dnevne novice.

+ Vedno bolj navzdol. Kako so se liberalci s svojimi zadnjimi shodi blamirali smo že poročali. Da so bili pasje slabo obiskani, to priča sam »Narod«, ki o nobenem ne pove števila zborovavcev, ampak se lovi z značilnimi izrazi, da bi prikril svojo zadržanost. O shodu v Logatcu n. pr. piše: »Narodna napredna stranka« je sklicala preteklo nedeljo shod v Dolenjem Logatcu pri Kramarju, in odposlala svojega zastopnika dr. Tavčarja, da poroča o delovanju deželnega zbora. Zbralo se je kmalu po napovedani uri lepo število volivcev iz Logatca in okolice, zlasti pa moramo z veseljem konstatirati, da je bilo iz precej oddaljene Hotederšice navzoče večje število somišljenikov narodno-napredne stranke, ki bi pa bilo gotovo večje, da ni napravil klerikalni župan hotederški v zadnjem trenutku zgage in vplival na najetega voznika, da je pustil judi, ki bi jih moral popeljati na shod, v zadnjem trenutku na cedilo. Vzlic temu pa se jih lepo število ni ustrašilo pota, in prišli so peš. Časnjim in njihovi zavednosti. Splošno je bilo na shodu navzočih gotovo nad sto ljudi. — »Lepo število«, »večje število, ki bi pa bilo gotovo večje, da ni« ... »splošno jih je bilo gotovo sto« — to so, kdor pozna žurnališki jezik, izrazi, iz katerih se da matematično gotovostjo sklepati, da na shodu v Logatcu ni bilo 50 ljudi, k večjemu 51, če računamo krčmarja zraven. — Na shodu v Prestraneku, na katerem je bilo kakor smo včeraj poročali, natančno štetih 38 liberalcev, jih je po »Narodovom« bilo 60, kar takole opisuje: »Shod narodno-napredne stranke v Prestranku so je vršil preteklo nedeljo ob prav lepi udeležbi vrlih kmetskih volivcev iz slavinskih občin. Kljub raznim oviram in zaprekanjem se je zbralo v prostorih G. Kanalca v Prestranku nad 60 zavednih mož iz Slavine, Prestanka, iz Orehka in Matenje vasi, celo nekaj Postojincev je prihitelo na shod. Prišlo je tudi nekaj mož, ki so se prištevati ali pa se še štejejo za klerikalce, pa vedli so se mirno in dostojno in so mestoma izvajanjem govornikov celo živahno pritrjevali.« — Koliko so bile čvekarje liberalnih govornikov ob taki udeležbi vredne, se da kaj lahko sklepati, vrh tega pa so bili govorniki sami taki, da se Bog usmili — Frankheim in Jug! Liberalizem tako propada, da se »Narodu« niti pošteno lagane zdi več vredno.

+ Hribarjevi uspehi. Bienenrthov vlada in Bilinski sta zopet dala bogate darove kranjskemu nemškemu srednješolskemu, tako da ni to v nikakr primeri z drobtinami, ki so jih dobile slovenske srednje šole v Ljubljani in v Kranju. To je nov surovo žaljenje Slovencev, kateri odgovora ne bodo ostali dolžni. Našim poslanem je vnovič jasno začrtana pot proti Bienenrthovi vladí in prepričani smo, da bodo umeli dati tudi na to najnovejšo provokacijo primeren odgovor. Bilinski kljub hvali Ivana Hribarja ni izkazal k Slovana, ampak kot hlapca Nemcev. Hribarjeva hvala se pod mizo valja.

+ Višnikar piše in piše in se potja »Narodu«, da bi dokazal, da je pravilno izvoljen, a ta trud je zastoj. Višji sodni svetnik v klubu z metalci šinkbomb in častivci španskih anarhistov mora imeti jako trdo kožo. No, pa če se gospod višnji sodni svetnik v tej družbi dobro počuti, to njegova stvar. Razloge pro in contra veljavnosti volitev v dolenjskih in notranjskih mestih in trgih je dr. Susteršič v svojem znamenitem govoru v zbornici tak jasno povedal, da je zastoj še kaj pisati. Razlogi proti veljavnosti, ki jih je sprejel verifikacijski odsek, so tehtnejši; to sto. Sklicevanje na prejšnjo tako neenakomerno in protislovno prakso je čisto prazno; besedilo kranjskega zakona govori za interpretacijo verifikacijskega odseka. Višnikar ni pridobil s svojimi članki tak jurist, kot višji sodni svetnik v družbi pustašev španskih anarhistov pa igra jako čudno vlogo.

+ Tavčar revež. Za smeh in kratke čas naznanjamo svetu žalostno vest, da postal dr. Tavčar revež. Sam je to tako kako da stoji, mora seveda sam najbo znati. Na nedeljskem logaškem shodu namreč dr. Tavčar izrekel o sebi sledečo sodbo: »Vsi smo reveži, katerih žepi nikdar polni.« Če je že dr. Tavčar naznanil sodišču svoj konkurz, nam še ni znan

O ošabnosti naše stranke se zdi sanja dr. Tavčarju noč in dan, o njej piše in govori po oštarijah, po shodih, kadar zajtrkuje, ko kosi, ob večerji. Zdi se nam, da hoče dr. Tavčar prisiliti, da pričnemo mi razpravljati o ošabnosti liberalcev. Je to jako hvaležno poglavje, kako so morali naši ljudje stradati, ko so ošabno gospodarili v kranjski deželi liberalci in garati zastoj naši zdravniki v bolnišnici. O koritih tudi sanja dr. Tavčar kljub temu, da ošabna liberalna stranka, kadar nastavlja kje ljudi, gleda edinole na to, če je prosilec odločen liberalci in agitator, za drugo se ne zmeni. Prav bi bilo, da bi bila v nekem oziru res naša stranka tako ošabna, kakor liberalna in bi nastavljala v službe le naše ljudi — agitatorje. Dr. Tavčarju se še res morebiti posreči, da doseže naša stranka vsaj polovico take liberalne ošabnosti in da prične povsod nastavlja — lastne ljudi.

Deželna električna centrala in dr. Tavčar. So še ljudje med nami, ki predbro sodijo o dr. Tavčarjevi lojalnosti. O podeželenju vodnih sil v svrhu električnih podjetij se je v imenu kluba, ki mu tudi dr. Tavčar pripada, v javni seji deželnega zbora vojvodinje Kranjske dr. Triller zelo pohvalno izjavil. Preklical je vsa prejšnja liberalna sumničenja. Dr. Tavčarjev klub je sam glasoval za dr. Lampetove predloge. Na shodu v Logatcu je pa po slovesni izjavi lastnega kluba v zadevi, za katero je glasoval dr. Tavčarjev klub sam, dr. Tavčar sumničil z orientalsko domišljijo, bi rekel dr. Lampe, in naravnost hujskal proti stvari, za katero je glasoval lasten njegov klub. Kako naj nazivamo tako postopanje? Pozivamo dr. Tavčarja, naj kot mož pove sam, kako v tej zadevi sodi o sebi. Tavčar je rekel: »Saj ne rečem nič! Lepa reč itd.« Nato pa sumniči. Zakaj je molčal v zbornici? Dr. Triller naj dr. Tavčarju pove, kar mu gre, ker je njega in liberalni deželnozbornski klub v Logatcu osmešil. Nam se gabi označiti tako postopanje, ki se obsoja samo po sebi.

Velika politika in dr. Tavčar. V Logatcu je dr. Tavčar tudi jahal velikega političnega konja, ki ga je kot državni poslanec svoj čas jako slabo jezdaril. Zato se ne čudimo, da ima vselej smolo, kadar kaj o politiki zine. In zato so se Tavčarju celo notranjski liberalci na shodu muzali, ko je gromel Ivan stari, da je seveda »klerikalna ošabnost« snedla državno podporo za napravo vodovodov, ker so že čitali v »Slovencu«, da je Tavčarjevo prerokovanje slabo prerokovanje, ker je očividno prezrl sobotno »Slovenčev« izjavo o zadevi državnih podpor kranjskim vodovodom in cestam.

Proti germanizaciji na železnicah bo na velikem shodu v tržaškem »Narodnem Domu« prihodnjo nedeljo govoril poslanec dr. Otokar Rybač.

Drava v rokah Mažarov? Kakor smo poučeni, neki mažarski konsorcij zahteva od skupne vlade koncesijo, da more eksploatirati vodno moč Drave od Ormoža do Varaždina. Ako se to res zgodi, tedaj bo to velika škoda za prebivalstvo ob Dravi. Mažari bi ne prepustili ni ene konjske sile našim krajem in našim ljudem, ampak bi vse porabili za mažarske industrijske namene. Naj bi hrvaška vlada storila vse, da prepreči to namero Mažarov.

Strašna nesreča na lovu. Iz St. Vida pri Zatičini se nam poroča: Včeraj se je na lovu po nesreči sprožila puška lovca Kutnarju in je strel zadell njegovega prijatelja g. Antona Kovačič-a, posestnika in gostilničarja v Štoriju pri St. Pavlu, tako nesrečno v zadnji del života, da je zadeti po opravljeni sv. spovedi na vozu izdihnil. Pokojnik je bil vesel družabnik, priljubljen po celem okraju. Zapušča ženo in doraslega sina, s katerima žaluje za pokojnim vsa okolica. Bog jih tolaži! Pokojnemu želé večni mir in pokoj vsi prijatelji!

Iz Kranja. Dne 24. oktobra je umrl v Kranju 82 let stari cerkovnik Franc Gabrič, ki je tu zvesto opravljal cerkovniško službo nad 40 let. — Dne 26. oktobra je pa umrl trgovec Karol Pupp. Obaja sta bila spoštovana in krščanska moža.

Slike iz Postojnske jame. Gospod komorni fotograf Ruda Brunner Dvořák iz Prage je na povabilo jamske komisije glavne dele svetovnoznane postojnske jame fotografično posnel in umetniško izvršene fotografije (približno 200) v album zbral, ki predložuje, v kolikor je to sploh v podobah mogoče, na izjemno krasen način vse blesteče čare in bajne tvorbe kranjskega podzemeljskega kraljestva. Ker so te fotografije najboljše izmed vseh doseženih, se jih, toliko posamezne posnetke, kolikor celi album, kupujočemu občinstvu, visokim in slavnim uradom, zavodom, posebej na učiliščem, najtopleje v nakup priporoča.

Uspehi zagrebške mestne občine pri znižanju cen živilom. Kakor smo že poročali, je zagrebška mestna občina nastopila proti neopravičenemu zviševanju

cen živilom s tem, da je začela razne vrste poljskih sadežev in drugih živil prodajati v lastni režiji. To podjetje se je obneslo, kar pričajo te-le številke: Še pred tednom so prodajalci rib prodajali ribe po 2 kroni kilogram; ko pa je minulo soboto občina stavila na trg iste vrste ribe po 1 K 30 vin. kilogram, so pa tudi ostali prodajalci bili primorani znižati ceno in so prodajali kilogram po 1 K 60 vin. Jajca so bila po 10 do 12 vinarjev kos; občina jih je začela prodajati po 8 vinarjev in sedaj je to splošna tržna cena za jajca. Kislo zelje se je prodajalo po 28 do 32 vinarjev kilogram, a občina je stavila na trg prva blago po 20 vin. ter tako znižala ceno za 8 do 12 vinarjev pri kilogramu. Enako je znižala cene krompirja za 2 vinarja pri kilogramu in domačemu kostanju za 6 vinarjev pri litru.

Samoumor finančnega uradnika. V Varaždinu se je ustrelil finančni uradnik Rudolf Kralj, sin svetnika stola sedmorice g. Kralja v Zagrebu. Zapušča vdovo.

Hrvatje na 100-letnici Slovackega. Dne 29., 30. in 31. t. m. slave v Krakovu stoletnico rojstva poljskega pesnika Slovackega. Hrvate zastopata pri tej slavnosti poslanec hrvaškega sabora dr. Ferdo pl. Šišić in vseučiliški profesor dr. Albert Bazala.

Razne nezgode. Jamšek Janez, zidarski pomočnik, se je pri zidanju v D. M. v Polju vsled nepazljivosti v trsko nabodel desno roko. Poškodba je težka. Vik. Pečarju, ključavničarskemu delavcu v Novem Vodmatu, je v delavnici pri delu padel železni prah v oči in ga težko poškodoval. — Janezu Zlobcu, bajtarju na Orlem in tesarju pri g. Francetu Pustu v Strelških ulicah, je padel pri delu tram na levo nogo in ga težko poškodoval.

Bik nasadil gospodarja na roge. V nedeljo popoldne je pasel posestnik Jožef Lah, Gabirjev iz Malega Vidma, živino blizu doma. Enoletni bik se zaletel zadaj vani, ga podere, nasadi na roge in ga vrže nazaj, da je na glavo in roke priletel. Nato ga še z rogovi bode, dokler ga drugi ne rešijo. Ni čutil več ne roke ne noge, in tožil čez grozne bolečine v plečih. Bil je takoj previden. Zdravnik iz Trebnjega, dr. Dereani, je bil čez par ur pri njem in svetoval, naj ga prepeljejo v bolnico. Na mrtvaških nosilih so ga nesli na postajo, ker drugega ni bilo pri roki. Doma je celo noč tožil čez grozne bolečine. Glavo mu je moral vedno eden držati. Usmiljeni bratje so precej spoznali, da je smrtno ranjen. Danes zjutraj je umrl v bolnici. Mož je bil še prav krepak, star 58 let. Zapušča ženo in pet mladoletnih otrok.

Ponarejanje živinskih potnih listov se je v zadnjem času med našim priprostim ljudstvom precej udomačilo, ker se ne zaveda, da se s tem krši postava in da je tako početje kaznivo. Živinski potni list je javna listina in kdor jo samolastno popravi, zapade čisto kaj občutni kazni. Znan nam je slučaj, da je imel nek živinorejec potni list za svojega vola za 8. julija, ker ga ni prodal, ga je gnal 18. julija zopet na sejem ter pripisal k osmici številko eno. Toda ta popravek je oblast izsledila in mož je dobil šest tednov zapor.

Kap je zadela č. o. Gelazija Kobač, kapucina v Sv. Križu na Vipavskem. Priporoča se vsem znancem v memento.

Obširno posestvo g. Iv. Jakončiča iz Krmína, ki leži v Šmartnem, Kozani in Vrhovlju, je kupila »Goriška zveza« skupno s posojilnico v Šmartnem za 49.500 K. Na tem posestvu so štirje koloni z družinami in en hišni najemnik. To je sedaj že četrti slučaj, da je »Goriška zveza« pomagala pri nakupu velikih posestev, ki se imajo razdeliti med kolone in kmete.

Poroka. Poročil se je g. Jakob Tavčar, trgovec v Cerknem, z gospodično Frančiško Magajnetovo iz Čela.

Nov odvetnik v Trstu. Te dni je bil vpisan v imenik odvetnikov v Trstu gosp. dr. Feliks Kovačič. Novi odvetnik odpre pisarno s 1. novembrom.

Poročil se je gosp. Josip Saveli iz Dvora pri Žužemberku z gospodično Ano Voglovo iz Kostrivnice! Bilo srečno!

Zidarsko šolo otvorijo 15. novembra letos v Lupoglavi in bo trajala do 31. marca 1910. Pouk bo razdeljen v tri tečaje in bo popolnoma brezplačen.

Moderen hotel in zdravilišče nameravajo zgraditi na Sljemenu pri Zagrebu ter se v to svrhu snuje akcijska družba.

Zgradbe za I. mednarodno lovsko razstavo na Dunaju leta 1910. so skoro gotove. V Cesarskem drevoredu Rotunde stoji: paviljon poljedelske visoke šole, dvorana za trojeje, paviljon za lovsko statistiko, narodopisna razstava, umetniška dvorana in umetniško-obrtni paviljon. Zapadno v Rotundi se nahaja na desno veliki paviljon za tujski promet, paviljon za inozemski lov z diorami, zgodovinski delova, avstrijska drž. zbornica, bosenski paviljon, cesarski lovski grad v Mürzstegu in veliki restavrant mesta Dunaj, na levi strani pa ogrski paviljon, lovške hiše nadvojvode Friderika in kneza Hohenlohe,

dalje paviljoni nemške države in Nižje Avstrije in kinematografsko gledišče. Sredi slavnostne ceste bo napravljen velikanski ribnik obsežen 5000 kvadratnih metrov — iz katerega bo izpeljan potok k cesarskemu lovskemu gradu, da bo tako tudi okolica popolnoma odgovarjala oni v Mürzstegu.

Ljubljanske novice.

Ij Za stari rotovž! Prejeli smo danes: »Slavno uredništvo« Slovenca« v Ljubljani. Z ozirom na opetovane novice glede ljubljanske mestne hiše (rotovža) posebno z ozirom na podlistek v številki 243 »Slovenca« si dovoljujem kot tozadevni poročevalec v občinskem svetu pojasniti, da se do danes občinski svet sploh še ni posvetoval, kje naj bi stala nova mestna hiša in kaj naj bi se napravilo s starim rotovžem. Pač je g. župan v svojem tozadevnem poročilu omenil, da bi bil najpripravljen prostor za novo mestno hišo vsekakor oni, na katerem stoji sedaj poslopja št. 1, 2 in 27 na Mestnem trgu, toda o tem se občinski svet, kakor sem že omenil, sploh ni posvetoval, tedaj tudi ničesar sklenil. Občinski svet je samó v principu sklenil da naj se sezida nova mestna hiša; kje naj se sezida, pa bode pozneje sklepal. Z odličnim spoštovanjem udani J. Milohnoja, ljubljanski občinski svetnik. — Ta izjava nas je jako razveselila, tembolj, ker so vsi listi poročali, da je občinski svet pritrld županovim predlogom izven poletnega gledišča in nekega regulacijskega načrta Ljubljane. Ali so gospodje premalo premislili, ko so pritrldi županovim poročilom in so šele pozneje izvedeli, da je št. 1 na Mestnem trgu — stari rotovž? Tudi mi smo mnenja, da tako površno sklepanje nič ne velja in da je v taki vevažni stavbinski stvari treba še temeljitega posvetovanja v občinskem svetu. Tako nam bo ohranjen stari rotovž, ker trdno upamo, da bo sedaj večina »Slovenčev« mnenja. Pripomnimo še, da bi bilo v higieničnem oziru malo pomagano, če bi se gradil novi rotovž na starem prostoru. Saj župan sam naglašava v svojem dotičnem poročilu, kako da je vlažno na rotovžu.

Ij Z galerije ljubljanskega občinskega sveta. Ob včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta se nismo galerijski obiskovalci dolgočasil, kar je navadno naša navada. Galerijski obiskovalci smo bili izredno počaščeni, ker se je nahajal med nami tudi bivši občinski svetnik Šubic, ki je pozorno sledil razpravam, z njegovega obraza smo čitali, da ni bil posebno zadovoljen. Deželni zbor je pohujšal gospoda deželna poslanca občinskega svetnika Kneza in Turka, ki sta bila le malo v dvorani, marveč sta se držala klubovih prostorov. Knez je imel več poročil, a vselej, kadar je imel poročati, smo morali čakati nanj, predno je prišel po opetovanem županovem zvonenju v dvorano, da prečita svoje naloge. Gospod deželni poslanec Turk je pa še nekaj glasovanj zamudil. Galerija se je zabavala, ko pove župan, da se ne more sitnemu deželnemu odboru nič več izmuzati in da je že zadnji čas napraviti trotoarje pred domobransko vojašnico. Še bolj smo pa bili veseli, ko smo izvedeli, zakaj da je postal dr. M. Zarnik magistratni svetnik. Veliko skrivnost je izdal župan, ko je povedal, da je mladi magistratni svetnik dr. Zarnik njegov svetnik v umetniških zadevah. Ljubljana, osobito opozicionalna, je županu hvaležna za to odkritje. Zanimivo je tudi bilo, ko je župan zafrkaval Likozarja, ki je hotel imeti čakalnice ob električni železnici na Karlovski cesti. Obveljala je županova, dasi je imel Likozar tudi prav, ker ob križališču »Koslerjeva vila« je več prostora za čakalnico, kakor pri Sv. Jakobu in tudi pri »Evropi«, kjer se seveda čakalnica mora napraviti za — frakarijo. Pri zgradbi obrtne šole ima Hrihar smolo. Na veliko vrednost Bilinskijevoga daru že tako malokdo v Ljubljani kaj da, razven župana samega. Ni se še pričela graditi, a že so bili prisiljeni, da dovolijo celih 84.152 kron več samo za temelj, kolikor so prvotno proračunali. Vsa čast Duffetu, mož res pozna ljubljansko zemljo tako, kakor bi jo načelnik ljubljanskega stavbenega urada ne smel poznati. Nočemo nikogar žaliti, a prav se nam ne zdi to-le, da je pripravil župan pismeno občinskemu svetu, naj nakupi na dražbi iz zapuščine rajnega dr. I. M. Hriarja nekaj pravniških knjig. Umevamo, da občinskemu svetu ni lahko odkloniti »takega« županovega predloga in je tudi res sklenil, da gre županov »svetnik« dr. Zarnik na dražbo, kjer naj nakupi nekaj knjig pravniškega značaja. Rainik je bil, kakor znano, županov sin. Če bi bil to znal, ko je še živel, bil bi knjige v svoji noblesi brez dvojbeno sam volil občini. Grajamó županovo pismo, grajamó sklep, ker se nam ne zdi umesten in ne kaže nobenega čuta noblese in obzirnosti. Naj bi se nakupile in plačale knjige magari iz dispozicijskega zaklada, bi se vsaj javnost ne škandalizirala. Obrtniki na galeriji so delali zelo dolge obraze, ko so dognali, da je pričel

občinski svet kar pod roko oddajati dela. Brez razpisa je namreč dobil Primožič pohištvo za obrtno sodišče. Zelo se je zabavala galerija, ko je čula iz dr. Tavčarjevih ust, da je šla deželna vlada kranjska v opozicijo proti ljubljanski mestni občini, in sicer v zadevi, zaradi katere smo mi še pod Heinom odločno pisali in zahtevali v mestni klavnici red in higijeno. Zanimiva so bila res dr. Tavčarjeva izvajanja o »sitnostih«, ki jih dela vlada zaradi klavnice, in sicer upravičeno, kakor je moral sam dr. Tavčar priznati. Zdaj znamo, zakaj se dr. Tavčar jezi na urednika Štefeta po shodih. Zato, ker sodi vlada zdaj o klavnici tako, kakor je pisal o njej pred leti — Štefe. Veseli nas, da zastopa vlada, dasi pozno, tisto stališče, ki smo je mi zavzemali glede na klavnico pred leti kakor tudi, da nam je dal čez leta dr. Tavčar sam prav. Ampak, da se kljub inženirjem trpi, da vleče neka trvdka rotovž za nos z ometom, ki še eno leto ne drži, je stvar, ki je pravzaprav smešna za javnost, a žalostna za ljubljanskega davkoplačevalca, ki mestnim inženirjem res ne smejo zastupati. Galeriji je bilo tudi popolnoma prav in vseeno, ko je propadel župan in je Röhlova obveljala, naj se pozove južna železnica, da pospeši razširjenje južnega kolodvora. Župan je na dolgo in široko, pardon: temeljito razlagal, da bo južna železnica kolodvor razširila prav gotovo, če jo Röhthl podreza alj ne. Nismo mi vzrok, da so potegnili občinski svetniki z Röhthlom in da so pustili župana lepo na cedilu, ker očeta župana bi morali vendar vedno slepo ubogati. Žalostno je pa gledala galerija bivšega občinskega svetnika Šubica, ko se je poročalo o računskem sklepu vodovoda. Ej, kako lep govor je imel vselej ob tej priliki druga leta občinski svetnik gosp. Šubic. Kako zanimivo nam je pripovedoval in razlagal, kakšno jezero spijó Ljubljancij vsako leto iz vodovoda. Lepi so bili taki govori Šubičevi, še nekoliko poezije je bilo vmes, četudi so si bili vsako leto podobni na las. Galerija jih je le rada poslušala. A Šubic se je postaral, zapustil občinski svet zaradi septembra; letošnjega vodovodnega poročevalca pa na galeriji še razumeli nismo, ker je hitro čital, kar mu je napisal — Čuha.

Ij Jesensko gledališče pred konjušnico. Liberalni shod je bil včeraj zvečer v gostilni pri Sokliču pred konjušnico v Trnovem. Shod je otvoril predsednik trnovskega liberalnega društva Sič. Udeležencev je bilo okoli 60. Dr. Tavčar je poročal o »svojem delovanju« v deželnem zboru. Za smeh in kratek čas poročamo, kaj je klobasal. Pravi, da so v Ljubljani ljudje zaspani, da ne vedo, za kaj se gre. Klerikalci hočejo napraviti kmetu za nasprotnika meščanu, ki ne trobi v njihov rog. Deželno elektrarno, ki bo stala več milijonov, hoče napraviti Lampe samo na ljubo Pavšlarju v Kranju. (V deželnem odboru in v deželnem zboru je pa dr. Tavčar glasoval za dr. Lampetove predloge!) Glede bodoče deželne banke so odklonili vsako nadzorstvo od nasprotne strani. Če ima on upravljati kak tuž denar, bo še prošil za kontrolo. To kaže, da hočejo klerikalci postopati, kakor se jim samim ljubi. To se pravi, da hočejo slepariti. (Dr. Tavčar naj bo previden! S. L. S. ne mara v banki metalcev šinkbomba!) Jasno je tudi, da nimajo sposobnih ljudi, ki bi vodili taka podjetja. (Mestna zastavljavnica!) in če bo kaj zdube, bo morala plačevati dežela. Glede novega cestnega zakona pove, da že sedaj plačuje Ljubljana tretjino deželnih stroškov. (Ni res!) Za podeželjene ceste bo morala Ljubljana plačevati več kot 30 cestnih okrajev. Potem bo morala pa še prispevati k stroškom za preložitve klancev. Mnenja je, da se morajo povsod napravljati shodi. Če boste molčali, bodo mislili — le dajmo jih. Ne pustite se vleči v mesnico kot telički. Vi morate vpiti, morate razsajati, vi morate zgoraj na Dunaj povedati, da nismo take ovce, da bi se pustili odirati na meh. Glede občinskega reda pove dr. Tavčar, da je ljubljanski mestni volivni red zastaran. To se ne da tajiti. Vsak, ki je 24 let star, plačuje davek na ta ali oni način. V Ljubljani hočejo vpeljati tak volivni red, po katerem bi bili delavci zelo prikrajšani. V Ljubljani hočejo narediti tak položaj, da bo manjšina dobila večino. (Ravno nasprotno je res! S. L. S. bo ljudstvu odprla vrata na magistrat!) Najprej hočejo Ljubljano odreti, potem pa ji hočejo zamašiti še usta. Zato še enkrat pozivlje — dvignimo se in kričajmo ter ne dajmo se pobiti kot žival v mesnici. (Liberalci so začeli res kričati. Uspehi je gotov!) — Smole pravi, če ne bodo pisma na Dunaj pomagala, bodo pa gori poslali deputacijo. Predlaga resolucijo, v kateri se protestuje proti cestnemu zakonu in občinskemu volilnemu redu. (Pa še noben sklenjen ni!) Predlog je bil seveda sprejet s kričanjem. — Trnovski zeljar Zabukovec pove, da že 25 let orje njivo (liberalno), pa še nikdar ni bila tako razorana kot letos. Pa če bi bilo tako pred 25 leti, bi bilo še bolje. Je za to, da se na »plac« pobira od kmetie »placevino«. — Plinarniški

knjigovez Zirkelbach pove, da so meščani sami krivi nastalih razmer, ker so preveč zaspani. Včasih pa so bili tudi naši poslanci preveč koncilijantni nasproti klerikalcem, pa so jih ti osleparili. (Lep poklon za »inteligente«!) Če ne bomo pokazali zobe, se nam bo ravno tako zgodilo kot Ferrerju. V skrajni sili, če nas ne bodo razumeli, bomo govorili rusko. (To bodo v ruskem krožku veselili, ko se bodo taki učili rusko, ki slovensko ne znajo!) Na njegov predlog se sprejme za vpitjem resolucija, v kateri se pozivlje liberalne poslance, da uporabljajo skrajna sredstva. — Uradnik Bučar pravi, da je Štefe pisal o njem, da ga pozna cela Ljubljana. Ali je to kaj slabega? Ne boji se nikogar, akoravno je dolžan v »Ljudski posojilnici«, kot pove. Štefe naj piše, kar če, ne boji se, pa če ga tudi prestavijo v Galicijo. — Znani knjigovez Breskvar pravi, da maziljenci že vedo, zakaj kmeta podpirajo. Če kmet ne bo imel denarja, bo tudi farška bisaga ožja. Štefe je pisal, da je magistratni knjigovez, pa je Štefe večkrat na magistratu kot on. — Nato se je začela razprava o gospodarskih težnjah trnovskega okraja, ki je znamenita toliko, kolikor je dr. Tavčar pogreval stare, še vedno neizpolnjene magistratne »obljube«, ki se pojavljajo vedno, kadar magistratovci Trnovčane potrebujejo. Tako je bilo tudi to pot. Štefe je namreč za most iz Opekarske ceste čez Ljubljano na Prule. Dr. Tavčar je mnenja, da se počaka z mostom toliko časa, da se regulira Ljubljana, in bi veljala vsled tega stavba tudi 16.000 K manj. Most naj bi bil železen, ker bi veljal 40.000 kron manj kot betonski. Ti prihranki pa bi se naj porabili za gospodarsko povzdigo trnovskega okraja. — Bučar pravi, da se jih tako vleče glede tega mosta, da nič ne verjame. Vlečejo jih že desetletja, pa še vedno ni nič. Ko je tako g. Bučar javno povedal, h kako resni stranki pripada, je o tem vlečenju še dejal: Ze tako so jih vlekli, da so napeljali že pilote. Če se ima za parke denar, zakaj se nima za most. Župan je obljubil pred petimi leti, da se bo takoj zidal most, kakor hitro bo deloval deželni zbor. Sedaj je obstrukcija v deželnem zboru in mesto ne dobi posojila. Če se gre samo za par sto kron prihranka, naj se jih ne pusti tako stradati, kot se jih sploh pusti. — Dr. Tavčar pravi, »da je glavno to,« da se izrečejo za cenejšo železno konstrukcijo mostu, kar so zborovalci tudi radi storili. — Smole je mnenja, da se most zida po regulaciji Ljubljane, da ne bo prekoračen radi temelja proračun, kot pri jubilejnim mostu. (Klic: Ki je bil po neumnosti zavožen!) Bučar se pritožuje tudi radi kopališča v Kolizeju. Mesto bi lahko vleklo dobičke, pa se ničesar ne zgodi za izboljšanje kopališča. Pota k kopališču so grozno slaba. Kar groza ga je, ko hodi mimo stranišč. (To je takozvani »Hribarjev park«.) Magistrat bi tozadevno lahko kaj ukrenil. (Dr. Tavčar zakleže: Če pa občinstvo samo ni veliko vredno!) Nato predsednik deklariše učiteljski šod ter agitira za trnovsko liberalno društvo, ki je na magistratu že veliko doseglo v gospodarski propleh trnovskega okraja. (Klic: Saj se je za naš denar!) Bučar, ki je prej pravil, da se jih vleče, je tu kimal. Tak je bil liberalni šod. Veliko upitja — čisto po dr. Tavčarjevi metodi. Revščina po duhu velika! Koliko je včeraj Soklič potočil šnopsa in ako je dobil dr. Tavčar, ker je bil tako hud, kaj »boljšega«, še nismo poizvedeli. To pa vemo, da je Sokličev »štamgast« gospod Bokavškov. Jaka navdušeno pritrjeval tak liberalno magistratni politiki. To je »politika«, katero je Bokavškemu Jakcu mogoče razumeti! Vsa nesporazumljenja v mišljenju so s tem med Bokavškovim Jakom in liberalnimi politiki poravnana — z drugimi Trnovčani, ki so mnenja, da iz prezidjalne gostilne Bokavškovega Jaka ne sme prihajati trnovska prosveta, je seve drugače.

Ij **Jugoslovanska strokovna zveza** ima jutri, v četrtek 28. t. m., ob pol 7. uri zvečer v S. K. S. Z. (»Union«) sejo. Glede na velevažen spored prosim polnoštevilne udeležbe. Dr. Zajec, predsednik.

Ij **Dalmatinska umetniška razstava v Ljubljani**. Kakor doznajemo in kakor smo že poročali, bodo na razstavi v Ljubljani zastopani vsi najboljši hrvaški umetniki. Meštrovic je poslal iz Pariza več novih del, gospica Zoe Borelli pa je iz Rima poslala 15 kosov, deloma škie, deloma karikatur in oljnatih slik. Sodelujeta tudi gospa Jasič iz Dubrovnika in slikar Mijič iz Sarajeva. Pripominjamo še, da prinaša prva umetniška revija na svetu: »The Studio«, v svojem zadnjem zvezku tri reprodukcije karikatur, ki jih je izvršila gospica Zoe Borelli ter se izredno laskavo izraža o njenih karikaturnih delih sploh. Umetnica se sedaj nahaja v Rimu, da svoje zmožnosti še izpopolni.

Ij **Č. g. Frančišek Kimovec**, doslej prefekt v Alojzijevisču v Ljubljani, se je odpeljal včeraj v Rim, kjer mu je podelil eminence kardinal Merry del Val kaplanijo

v gostišču S. Maria dell' Anime za dobo dveh let.

Ij **Umrl je** danes zjutraj ob 5. uri v deželni bolnici g. Peter Strel, bivši gostilničar in posestnik. Pogreb bo jutri ob 5. uri iz deželne bolnice k Sv. Križu.

Ij **Za veliki koncert »Ljubljane«**, na katerem hoče pevski zbor »Ljubljane« v koncertni dvorani pokazati kaj zmore, se prično skušnje. Vabimo vse naše somišljenice in somišljenike pevce v Ljubljani, da se tem povodom pridružijo temu našemu osrednjemu pevskega zboru v Ljubljani in pomagajo slovenski pesmi do veličja. Koncert bo veleodličen po svoji vsebini in po svojem obsegu. Zato vse izobražene pevke, vsi izobraženi pevci, na pomoč tej hrabri pevski četi! Včeraj je bilo določeno, da se pevske skušnje tako-le razdele: Ženski zbor ima skušnje vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri zvečer; moški zbor pa vsako sredo ob 8. uri zvečer. Z ozirom na veliki namen je treba točne in polnoštevilne udeležbe. Le one pevke in oni pevci, ki bodo redno zahajali k skušnjam, bodo mogli sodelovati pri koncertu, ki mora stati na umetniški višini.

Ij **Ljubljanski nomadi**. V nedeljo zjutraj je napravila mestna policija v spoznanju z orožništvom v Mestnem logu pogon. Ko so prišli skoraj do periferije mestnega ozemlja, do »Črnovega grabna«, so opazili, da se je nagloma razpršila tropa tamošnjih prebivalcev, ki so bili seveda izključno vsi le »boljših krogov«. Varnostni organi so se sicer požurili jih dohiteti, a se jim to ni posrečilo in odnesli so »črni bratje« svoje urne pete ter se tako izognili neljube jim usode. Orožnik je zasledoval dve ženski, izmed katerih mu je ena izginila v grmovju izpred oči, druga pa je skočila v Ljubljano ter je hotela na ta način uiti zasledujočemu orožniku. Ker so jo pa moči zapuščale, je orožnik naglo dobil čolnarje, ki so potem omagujočo žensko rešili iz obupnega položaja. Tamošnji stanovanke so ji potem dali nekaj suhe obleke, in ko se je preoblekla, je bila odvedena k sodišču. Navedenka je leta 1860. v Jemenjih rojena in v Moravce pristojna, iz Ljubljane izgnana, slaboglasna Terezijska Križmanova. Pri taborišču je bil zakurjen velik ogenj, okoli katerega so stali lonci, napolnjeni s krompirjem, graham, kurja juha in kuretnina in tudi lonci salate je že bilo napravljene. Tudi olja in oceta ni manjkalo, kakor tudi kuretnine in raznega perila ter moške in ženske obleke. Orožništvo upa tudi pobegle v kratkem izslediti in jih spraviti v varnost, ker ni upati, da bodo prišli v mesto, in tako se bodo morala potem cela družba za nekaj časa ločiti od nomadnega življenja.

Ij **Aretovan hlapec**. V nedeljo je stražnik v Lipičevi ulici aretoval nekega tujca, ki je rekel, da se piše Matija Pintar, da je mizarjski pomočnik ter rodom iz Gračice pri Beljaku. Pri osebni preiskavi aretovančevi so našli društveno knjižico na ime Resek Indriha, per'ključev, zlat ženski uhan in škarje, pri katerih je bila odlomljena ena stran. Ker je bil dne 25. t. m. poskušen vlom v nabiralnik v trnovski cerkvi ter tam najden del škarij, so to pri merili s pri njem najdenimi škarjami, in glej! Ta del se je popolnoma stikal z odlomljenim in tako je dognano, da je bil ta storilec. Nadalje je nepridiprav, ki je šele 28. maja zapustil osem mesečno ječo, kakor se je konstatovalo, ukradel v Ulici na Grad nekemu dežnikarju in nekemu slikarju par novih čevljev in slednjič zopet par čevljev nekemu slikarju na Sv. Petra cesti. V predzadnjem stanovanju si je našel ime Ivana Skočirja, elektrotehnikar iz Trbiža. Slednjič ga je zopet dohitela usoda ter so ga preselili v preiskovalni zapor c. kr. deželnega sodišča, kjer bode razmišljal o glinjivosti tega sveta.

Ij **Pri izkopavanju temelja za novo poslopje nemškega gledališča** na Cenkarjevem svetu v Gradišču so našli več starin iz rimske dobe.

Ij **Krim** je včeraj dobil prvi sneg.

Ij **Umrl je** v Eggenbergu frančiškan P. Roman Arnus, ki je svoj čas deloval tudi v Ljubljani in v Gorici. Bolan je bil samo dva dni.

Ij **Mimo Ljubljane v Begunje** so peljali v Gradcu na pet let ječe obsojeno sleparko s paramenti Marijo Treutler.

Ij **Odbor »Slovenske Filharmonije«** se je konstituiral v svoji seji z dne 25. oktobra 1909 sledeče: g. dr. Vladimir Ravnihar, predsednik; g. Anton Lajovic, podpredsednik; g. Matej Čadež, tajnik; g. Milan Drachsler, blagajnik.

Ij **Jata žerjavov** je sinoči letela preko Ljubljane v južni smeri. Temperatura je

znatno padla v celji deželi in pričakovati je kmalu jesenske slane.

Ij **Temperatura** je v zadnjih dneh silno padla. Po dolinah in planjavah je deževalo, po hribih pa je že precej nizko pobelil sneg. Solnce nima več take moči in so posebno hladna jutra in večeri tako, da se brez sukenj, odnosno površnikov ponoči že težko izhaja. Po pisarnah in kon torijih, kakor tudi po zasebnih stanovanjih, so morali začeti kuriti peči. Se pač bližamo zimi, ki je pa še nekoliko prezgodaj pokazala svoje muhe. Podnevi je vreme deloma sicer lepo, a kar nič več ni prijetno za izprehode.

Ij **S samokresom ustrelil** je danes ponoči nekdo iz neznanega vzroka na Miklošičevi cesti pred hotelom »Union«. Krivec je zbežal, še predno ga je mogel stražnik dohiteti.

Štajerske novice.

š **K polomu v Šoštanju**. Pred okrožnim sodiščem v Celju se vrši obravnava proti 58-letnemu tovarnarju, bivšemu slovenskemu deželnemu poslancu Ivanu Vošnjaku iz Šoštanja, proti 43-letnemu bivšemu odvetniku dr. Fr. Mayerju, sedaj koncipijentu v Celju, 29-letnemu Vladimirju Vošnjaku, zasebnemu uradniku v Ljubljani in 31 let staremu delovodji Milanu Vošnjaku. Obtožba jih dolži poneverjenja, prestopka proti varnosti lastnine in kaznjive krive. — Obravnava bo trajala dva, oziroma tri dni.

š **200 otrok v nemški šoli v St. Lenartu**. »Marburger Zeitung« poroča, da je priglasilo vstop v nemško šolo v St. Lenartu v Slov. goricah 200 otrok. Nemški »Schulverein« je sklenil, da takoj otvori 3. razred. Poslanec Malik bo v začetku decembra priredil na Dunaju veselico v korist tej pomenčevalnici. V odboru za to veselico je tudi nemški minister-rojak Schreiner. V prihodnjih dneh se bo vršila kolavdacija nove nemške šole ter se bo v kratkem začelo s poukom. Kako so nemškutarji zbobnali 200 otrok, si lahko mislimo!

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj, 27. oktobra. V soboto se vrši zopet ministrski svet, v katerem bodo prišli v razpravo od nemških deželnih zborov sklenjeni jezikovni zakoni. Skoro gotovo bo večina Bienenrthovega kabineta sklenila te zakone predložiti cesarju v sankcijo, zato je v soboto pričakovati tudi demisije čeških ministrov Začka in Brafa. S tem tudi Bienenrth računa, zato hoče imeti prihodnje dni pogovor z voditelji parlamentarnih strank, kako ugotoviti delozmožnost državnega zbora. Napram grožnjam vlade, da ako obstrukcija ne preneha, odgodi ali pa razpusti državni zbor, je »Slovanska Jednota« popolnoma hladna. Deviza je in ostane: Proč z Bienenrthovo vlado!

Dunaj, 27. oktobra. V današnji seji državnega zbora je nemški nacionalec dr. Sylvester predložil nov **provokatoričen predlog za ugotovitev nemškega razpravnega jezika v državnem zboru**. Ta predlog ima samo namen izzivati, ker dr. Sylvester dobro vé, da je kaj takega v avstrijskem državnem zboru nemogoče.

Dunaj, 27. oktobra. Danes se razpravlja v drž. zboru o predlogu glede draginje živil. Ravnokar govori trgovinski minister Weisskirchner.

GROF ANDRASSY — BODOČI OGRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Budimpešta, 27. oktobra. Danes se je v stanovanju obolelega Košuta vršil ministrski svet. Košut je svoje tovariše sprejel v postelji in se je udeleževal razprav. Skoro gotovo je, da dobi grof Julij Andrassy nalogo, sestaviti novo ministrstvo.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 27. oktobra. Včeraj so hrvaški svobodomisleci sklicali za Ferrera šod po § 2. Govorili so Trstenjak, Wilder, Schlegel. Šod je vladni komisar razpustil. Po shodu so svobodomisleci demonstrirali po ulicah za Ferrera in proti Rauchu. Naprednjaški dijaki so hoteli vabiti na ta šod nabiti na deski vseučilišča, a rektor jim je to zabranil.

NOV GLAVNI RAVNATELJ JUŽNE ŽELEZNICE.

Dunaj, 27. oktobra. Med železniškim ministrstvom in akcijsko družbo južne železnice se vrše pogajanja vsled imenovanja sekcijskega šefa Schouka za glavnega ravnatelja južne železnice.

IMENOVANJA KARDINALOV.

Rim, 27. oktobra. Konzistorij, ki bo meseca novembra, bo imenoval več novih

kardinalov, med njimi baže tudi dunajskega nuncijskega kneza Belmonte in patrijarha v Lizboni.

ATENTAT NA KNEZA ITO.

Peterburg, 27. oktobra. Umor japonskega državnika kneza Ita, japonskega Bismarka, je napravil na tukajšnje državni ke nepopisen vtis. V japonskem poslanstvu je vse konsternirano. Kake posledice bo ta umor, sad korejske zarote, imel, je še nejasno.

Krondorfer se kol naravna namizna voda
prve vrste in kol zdravilna voda
zoper težkoče organskega dihanja in zoper
bolesti želodca in mehurja najboljše priporočila.

2984 + 1-1

Globoko potrži naznanjamo žalostno vest o smrti našega preljubljenega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, gospoda

Peter Strela
bivšega gostilničarja in hišnega posestnika

ki je danes dne 27. t. m. zjutraj ob 5. uri v 70. letu svoje starosti po dolgotrajni, hudi mučni bolezni preminul, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajočega.

Pogreb bo 28. t. m. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja. Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, 27. oktobra 1909.

Žalujejo ostali.

Češki briketi,

niso najcenejši, ampak kurjava z istimi pride uajcenejša. 6000 kalorij, samo 4% pepela, nerazpadljivi, kurjava kakor z navadnim premogom, brez vsakih komplikacij. 1000 komadov za K 16 priporoča samozaložnik J. Paulin, Ljubljana, Nova ul. 3. Kurite peti le s češkimi briketi! 2972 6

V lepem prijaznem kraju v **St. Rupertu na Dolenjskem** se proda ali da v najem

lepa enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem, pripravna za prodajalno in gostilno, ali kako drugo obrt, ker je v veliki fari tik župne cerkve. Več se izve pri lastniku Ivanu Škufca v Dragi pri Višnjigori. 2962 5-1

Miss Furler, Miss Everitt
English lessons
Dalmatinova ulica št. 7. II. nadstr. 2985 1-1

Trgovina s premogom na drobno **išče zastopnika**

za obisk zasebnih odjemalcev proti proviziji. Pojasnila daje Milan Guttman, Ljubljana, Hotel pri Slonu. 2986 3-1

Restavracija v najem.

Odda se takoj v najem »Puntigamska pivnica« na Sv. Petra cesti št. 47 pod ugodnimi pogoji. Koncesija je na hiši, prostori so vsi opremljeni. 2987 1-1

Kuharica

vestna, varčna in pridna, želi službe h kakemu samostojnemu gospodu ali župniku. Zmožna je tudi voditi kako večje gospodinjstvo. Cenjene nudbe naj se pošiljajo na upravništvo »Slovenca kot samostojna kuharica. 2965 3-1

VINSKE SODE

iz hrastovega lesa, zdrave, močne 295 3-1

	od litrov	56/65
"	"	100/120
"	"	200/220
"	"	600/800

nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih sodov z vratniki v obsegu hit. 36, 36, 39, 39, 40, 46, 42 in 50 ima naprdaž po primerno nizki ceni

trvdka M. Rosner & Co, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:** kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

Za sport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje,
poniklanje ter popravila:
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Išče se

pomočnik in učenec

za konfekcijsko in boljše delo. Nastop takoj.
Naslov pove uprava Slovenca. 2967 3-1

hiša trgovino

se kupi v mestu ali tudi na de-
želi. — Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro
„100“ na upravo „Slovenca“. 2944 3-1

Radi ogromne zaloge

prodajam že sedaj pod tovarniško ceno:

obleke, površnike, pelerine in zimske suknje za gospode in dečke;
jopice, paletote, mantile, pelerine, kostume, krila in bluže za
dame in deklice. — Velika izbira kožuhovinastih ali s kožuhovino
podloženih predmetov kakor: kratke, mestne in potne kožuhe
za gospode; jopice, boe, mufe in garniture za dame in deklice.

O. Bernatovič, Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5.

2894

2054

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

**nagrobni vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.

— Cene brez konkurence! —

Mirna stranka brez otrok, samostojna in
priletna išče za februarjev termin 1910

2954 3-1

lepo stanovanje

z 2 sobama in pritliklinami. Želi se blizu
trga. Ponudbe na upravnštvo „Slovenca“.

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje na Dobovcu. — Služba se
lahko nastopi takoj. Prednost imajo oženjeni
rokoelci. — Župni urad na Dobovcu,
p. Trbovlje.

2949 3-1

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, tri sobe, kopalna soba, ve-
randa in pritlikline, se s 1. novembrom odda.
— Več se izve vila Bergmann, Poljanska
cesta št. 83.

2958 2-1

Odda se takoj

2930 3-1

lepo meblovana mesečna soba

s posebnim vhodom. Poizve se: Židovska
ulica št. 1, I. nadstropje.

2930 3-1

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE

NION

priporoča **marčno carsko
dvojnato marčno
in eksportno pivo**

priznana dobre kakovosti.

Tropine in sladne
cime kot najizbor-
nejša piča za živino

2823 1

LJUBLJANA, SP. ŠIŠKA

RAZPIS.

2978 3-1

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

v 1. Fari (okraj Kočevje), 2. Grosupljem (okraj ljubljanski), 3. Kočevju in
4. na Raki (okraj Krško).

S temi službami je združena plača, in sicer ad 1. in 2. 1600 K, ad 3. 1200 K,
ad 4. 1400 K in aktivitetna doklada 200 K.

Dosedanji zdravnik v Fari je dobival od zdravstvenega zastopa še približek v
znesku 1000 K za posebna službena opravila.

Zdravniku na Raki gre po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtom in vinogradom
na h. št. 40 za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 21. novembra 1909

ter dokažejo svojo starost, upravičenje do zvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko
državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter
znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 22. oktobra 1909.

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznanjati,
da sem svoj brlviski in frizerski obrt presell
v hišo na Sv. Petra cesti št. 32
poleg kavarne „Avstrija“.

Salon za dame s posebnim vhodom in se-
pariranim oddelki. Poleg umivanja glav, vsako-
vrstno friziranje in barvanje las, priporočam
svoj gorli in mrzli zdravniški priporočeni su-
šilni aparat. Izvršujejo se vsa lasna dela. Vpletke
(kote) striženih in zmešanih las v velik izbiro.

Z vsem spoštovanjem se priporoča

M. Podkrajšek

frizer za gospode in dame, Sv. Petra cesta 32.

2982 3-1

**Gospodarsko in
vinarsko društvo
v Sv. Križu p. Trstu**

ima svojo zalogo sladkega
prosekarja in trdega ter
črnega brzamina

v Kolizeju v Ljubljani.

Kakovost vin je letos izborna. Cene
zmerne. - Blagohotna naročila spre-
jemajo se pri g. Franu Košuta,
Ljubljana, Wolfova ulica 3,
III. nadstropje, desno.

Izurjenega pomočnika

za stalno delo sprejme takoj O. Bodlaj
čevljarski mojster Postojna 122. 2981 3-1

Gospodarsko društvo

v Bermu, pošta Pazin, (Istra),
posreduje brezplačno pri prodaji
vina svojih udov. Cena je nizka. Vino
je bele, rdeče in črne boje; ka-
kovost izborna. (2983 1)

Domača elektrotehnična obrt

FR. SAK elektrotehnik
Gradišče štev. 17

prilaga svojo elektroinstalacijsko obrt
slav. občinstvu v mestu in na deželi za uva-
janje vsakovrstnih signalnih in varnost-
nih električnih naprav, kot hišnih zvon-
cev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljuje in
preskušuje strelovođe na njihovo odvodno
zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršuje
tudi instalacijo jakih tokov za moč in
luč. - Postregel bodem vestno in točno.
Pokličite me, ako je Vaš električni obrt moten!

2139 Velespoštovanjem (1)

FR. SAK, domača elektrotehnična obrt Ljubljana
Gradišče štev. 17.

Dne 11. novembra letos se bode na
javni sodni dražbi na Brdu prodalo

**posestvo Jerneja
Mala v Pečah št. 17**

Začetek ob 9. uri. Posestvo je zelo pri-
pravno za gostilno in prodajalno, sploh
najbolj prikladno v celem brd. okraju. 2963 3-1

**Edini ugoden nakup
!ostankov!**

40 metrov cefira, barhenta, fla-
nele, volnine itd. lepo zbranih, v
kosih 1-8 metrov pošilja franco po
povzetju za 18 kron slovitno znana
509 izvozna tvrdka 52-1

V. J. Havliček a bratr
v Poděbradích, Češko.

Naročite takoj! - Priporočilo! Velec, go-
spod V. J. Havliček a bratr, Poděbrady. Za-
dajo pošiljatev sem sprejel z veseljem in se
mi je zelo dopadla. Prosim, pošljite mi še
40 metrov ostankov a...
Splošnovanjem
V. V. Neustya, Uhry, 16, II.

Išče se dobrega

2934 3-1

kovača

spodobnega
za kovanje
novih voz

in kočij in
enega dobrega

kolarja

oba samostalna delavca. Delo trajno. Plača
dobra. Nastopi se takoj pri tvrdki: Brata
I. & L. Merlak, prva dalmatinska ko-
larska in karaška delavnica s strojem
Sibenik (Dalmacija).

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.-

„Courier“ kolesa „ 115.-

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

527 šivalni stroji od K 66.- naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

!! Pozor kmetovalci!!

za gnojenje njiv, oddaja v vsakih množinah in po vsaki ceni

M. Rossner & Co. v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

2953 7-1 Sveže odpadke od
kuhanja sliv in hr-
šek, izvrstne za l rmo
prašičev, kakor tudi

Vedno velika zaloga klobukov,
kakor tudi čepic lastnega izdelka.

Kupite kože vseh divjačin po
najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.

V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožu-
hovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. WANEK, Ljubljana,
Sv. Petra cesta štev. 21

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj
pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa,
lahkoprebav-
ljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

Tanno - chinin tinktura za lase,
katera okrepuje lasišče in preprečuje izpa-
danje las. — Cena steklenici z rabinim na-
vodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna

voda deluje izborno proti zobobolu in gnjil-
lobi zob, utrdi desno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
tera se priporoča po raznih časopisih in cen-
kih. Med. Cognac, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

**! Ravno kar so izšle nove dvo-
stranske slovenske plošče!**

Cena 4.- krone

in po 2 K 50 v

Velika zaloga

gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na

mesečne obroko.

Zato zahtevajte

takoj brezplačno

cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Stari trg 26

Krila za dame

gladka komad . K 1-40

pasasta „ „ 1-50

po vzorcu „ „ 1-60

pošilja proti povzetju tovarna za volneno
blago G. WEISSENSTEIN v Bystrém pri
Poličky. 6 kril gre na 5 kg poštni zavoj.
Dalje pošilja čisto volnene nogovnice par
po 90 v. in višje in čisto volnene žoke
par po 60 v. in višje. Vzorci na zahtevo,
neugajajoče se vzame nazaj. 2913 7-1

Telefon št. 287.

Tvrdba

Telefon št. 287.

Chalupnik & Predovič

Ljubljana, Stari trg št. 19

priporoča najboljše in najokusnejše

šunke, pripravljene po praškem načinu,

raznovrstno, prekajeno in sveže svinjsko meso od mladih do-
mačih pitanih prašičev, dalje raznovrstne klobase.

Hrenovke in safalade vsak dan dvakrat sveže.

Poštna pošiljatve po povzetju od 5 kg naprej.

Za izborno blago, točno postrežbo in solidne cene jamči in se
priporoča zgoraj navedena tvrdka.

Podružnice

Spiljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavica -

- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani stritarjeve ulice 2

nudi promese na komunalne srečke à K 16.- k žrebanju 2. novembra gl. dob. K 300.000.-.

Sprejema zglasila 1/2% zastavnih pisem bulgarske narodne

na novo emisijo banke po originalnih pogojih za kurs **K 89.50**

za nom. 100 frankov v zlatu do 30. oktobra t. l. Za te zastavne liste jamči razni bulgarske narodne banke tudi Bolgarska kraljevina.

Podružnice

Spiljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -

- K 300.000. -